

Grozījumi:

23.01.2014. likums / LV, 21 (5080), 30.01.2014. / Stājas spēkā 31.01.2014.
 24.04.2014. likums / LV, 84 (5144), 30.04.2014. / Stājas spēkā 01.05.2014.
 03.07.2014. likums / LV, 140 (5200), 18.07.2014. / Stājas spēkā 01.10.2014.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Būvniecības likums

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **būvatļauja** — administratīvais akts ar nosacījumiem būvniecības ieceres realizācijai dabā — projektēšanai un būvdarbiem — līdz būves pieņemšanai ekspluatācijā;
- 2) **būvdarbi** — būvniecības procesa sastāvdaļa, darbi, kurus veic būvlaukumā vai būvē, lai radītu būvi, novietotu iepriekš izgatavotu būvi vai tās daļu, pārbūvētu, atjaunotu, restaurētu, iekonservētu, ierīkotu vai nojauktu būvi;
- 3) **būve** — ķermeniska lieta, kas tapusi cilvēka darbības rezultātā un ir saistīta ar pamatni (zemi vai gultni);
- 4) **būves atjaunošana** — būvdarbi, kuru rezultātā ir nomainīti nolietojušies būves nesošie elementi vai konstrukcijas vai veikti funkcionāli vai tehniski uzlabojumi, nemainot būves apjomu vai nesošo elementu nestspēju;
- 5) **būves ierīkošana** — būvdarbi, kurus veic inženierbūves montāžai, ieguldīšanai vai novietošanai pamatnē vai būvē;
- 6) **būves konservācija** — būvdarbi, kurus veic būves konstrukciju nostiprināšanai un aizsardzībai pret nelabvēlīgu ārējo iedarbību, kā arī izbūvēto inženiertīklu atslēgšanai, lai būves konstrukcijas nenonāktu cilvēku dzīvībai, veselībai vai videi bīstamā stāvoklī;
- 7) **būves nojaukšana** — būvdarbi, kuru rezultātā būve vai tās daļa beidz pastāvēt;
- 8) **būves novietošana** — būvdarbi, kurus veic iepriekš izgatavotas būves salikšanai no gataviem elementiem paredzētajā novietnē, neizbūvējot pamatus vai pamatni dziļāk par 30 centimetriem;
- 9) **būves pārbūve** — būvdarbi, kuru rezultātā ir mainīts būves vai tās daļas apjoms vai pastiprināti nesošie elementi vai konstrukcijas, mainot vai nemainot lietošanas veidu;
- 10) **būves restaurācija** — būvdarbi, kurus veic zinātniski pamatotai būves vai tās daļas atjaunošanai, lietojot oriģinālam atbilstošus materiālus, paņēmienus vai tehnoloģijas;
- 11) **būvizstrādājums** — ikviens iestrādāšanai būvē paredzēts izstrādājums vai rūpnieciski izgatavota konstrukcija;
- 12) **būvniecība** — visu veidu būvju projektēšana un būvdarbi;
- 13) **būvprojekts** — būvniecības ieceres īstenošanai nepieciešamo grafisko un teksta dokumentu kopums.
 (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir kvalitatīvas dzīves vides radīšana, nosakot efektīvu būvniecības procesa regulējumu, lai nodrošinātu

ilgtspējīgu valsts ekonomisko un sociālo attīstību, kultūrvēsturisko un vides vērtību saglabāšanu, kā arī energoresursu racionālu izmantošanu.

3.pants. Likuma darbības joma

Likumu piemēro jaunu būvju būvniecībai, kā arī esošu būvju pārbūvei, atjaunošanai, restaurācijai, nojaukšanai, novietošanai, lietošanas veida maiņai bez pārbūves un konservācijai.

4.pants. Būvniecības principi

Būvniecība ietver projektēšanu un būvdarbus, kuru rezultātā tiek uzlabotas vai nojauktas esošās vai radītas jaunas būves ar noteiktu funkciju. Būvniecībā ievēro šādus principus:

- 1) arhitektoniskās kvalitātes principu, saskaņā ar kuru būves projektē, līdzsvarojot būvniecības funkcionālos, estētiskos, sociālos, kultūrvēsturiskos, tehnoloģiskos un ekonomiskos aspektus, kā arī pasūtītāja un sabiedrības intereses, dabas vai pilsētas ainavas individuālo identitāti izceļot un organiski iekļaujot kultūrvīdē, tādējādi to bagātinot un veidojot kvalitatīvu dzīves telpu;
- 2) inženiertehniskās kvalitātes principu, saskaņā ar kuru būves inženiertehniskais risinājums ir lietošanai drošs, kā arī ekonomiski un tehnoloģiski efektīvs;
- 3) atklātības principu, saskaņā ar kuru būvniecības process ir atklāts, sabiedrība tiek informēta par paredzamo būvniecību un saistībā ar to pieņemtajiem lēmumiem;
- 4) sabiedrības līdzdalības principu, saskaņā ar kuru šajā likumā noteiktajos gadījumos tiek nodrošināta būvniecības ieceres publiska apspriešana;
- 5) ilgtspējīgas būvniecības principu, saskaņā ar kuru būvniecības procesā tiek radīta kvalitatīva dzīves vide pašreizējām un nākamajām paaudzēm, šai nolūkā arī palielinot atjaunojamo energoresursu un sekmējot citu dabas resursu efektīvu izmantošanu;
- 6) vides pieejamības principu, saskaņā ar kuru būvniecības procesā tiek veidota vide, kurā ikviena persona var ērti pārvietoties un izmantot būvi atbilstoši tās lietošanas veidam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

5.pants. Ministru kabineta kompetence būvniecības jomā

(1) Likuma izpildei Ministru kabinets:

- 1) izdod vispārīgos būvnoteikumus, kuros nosaka:
  - a) būvju iedalījumu grupās atkarībā no būvniecības sarežģītības pakāpes un iespējamās ietekmes uz cilvēku dzīvību, veselību un vidi,
  - b) *(izslēgts ar 03.07.2014. likumu),*
  - c) gadījumus, kad nepieciešama inženierizpētes darbu veikšana,
  - d) gadījumus, kad nepieciešama būves ekspertīze, kā arī būvprojekta ekspertīze, un būvprojekta ekspertīzes sastāvu, veikšanas kārtību un apjomu,
  - e) gadījumus, kad nepieciešama autoruzraudzība un būvuzraudzība, kā arī autoruzraudzības un būvuzraudzības kārtību un būvuzraudzības plāna izstrādes kārtību un saturu,
  - f) būvniecības kontroles kārtību un nosacījumus, būvinspektoru tiesības un pienākumus, kā arī birojā, institūcijās, kuras pilda būvvaldes funkcijas, un pašvaldībā nodarbināto būvinspektoru sadarbības kārtību,
  - g) būvspeciālistu atbildību,
  - h) principus un dokumentus, uz kuru pamata pieņemams lēmums par tādas būves sakārtošanu vai nojaukšanu, kura ir pilnīgi vai daļēji sagrūvusi, bīstama vai bojā ainavu;
- 2) izdod speciālos būvnoteikumus, kuros nosaka:
  - a) būvniecības procesa kārtību, būvniecības procesā iesaistītās institūcijas un atbildīgos būvspeciālistus,
  - b) būvniecības procesam nepieciešamos dokumentus un to saturu,

- c) būvatļaujā, apliecinājuma kartē un paskaidrojuma rakstā iekļaujamās nosacījumus,
  - d) gadījumus, kad nepieciešama sabiedrības informēšana par būvniecības ieceri, un šādas informēšanas kārtību,
  - e) atkāpju saskaņošanas kārtību,
  - f) būvprojekta ekspertīzes apjomu,
  - g) par būvniecības procesa kontroli un tiesiskumu atbildīgo institūciju,
  - h) būves konservācijas kārtību,
  - i) būves novietojuma uzmērījumu veikšanas kārtību un kārtību, kādā būve pieņemama ekspluatācijā,
  - j) būvdarbu garantijas termiņus pēc būves pieņemšanas ekspluatācijā;
- 3) izdod būvnormatīvus, kuros nosaka tehniskās prasības attiecībā uz būvēm un to elementiem un vides pieejamības prasības attiecībā uz būvēm;
- 4) izdod būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumus, kuros nosaka:
- a) nosacījumus, ar kādiem fiziskajām personām izsniedz, reģistrē un anulē sertifikātu patstāvīgai praksei arhitektūras un būvniecības jomā, kā arī sertifikāta izsniegšanas, reģistrēšanas un anulēšanas, darbības apturēšanas un atjaunošanas kārtību,
  - b) cik ilga praktiskā darba pieredze arhitektūras un būvniecības jomā nepieciešama, lai pretendētu uz sertifikātu patstāvīgai praksei arhitektūras un būvniecības jomā,
  - c) kompetences pārbaudes organizēšanas nosacījumus un kompetences pārbaudes saturu,
  - d) patstāvīgās prakses uzraudzības kārtību,
  - e) maksas pakalpojumu apmēru, maksāšanas kārtību un saņemto līdzekļu izmantošanas kārtību,
  - f) kompetences pārbaudes iestādes pilnvaras,
  - g) būvspeciālistu reģistrā iekļaujamo ziņu apjomu un pārbaudes kārtību;
- 5) izdod noteikumus, kuros nosaka:
- a) būvinspektoriem izvirzāmās prasības, būvinspektoru reģistrācijas kārtību un kārtību, kādā būvinspektorus izslēdz no reģistra,
  - b) būvinspektoru reģistra datu saturu,
  - c) būvinspektoru profesionālās darbības uzraudzības kārtību;
- 6) nosaka būvniecības informācijas sistēmas izveides un uzturēšanas kārtību, dokumentu iesniegšanas kārtību, būvniecības informācijas sistēmas saturu un tajā iekļautās informācijas aprites kārtību;
- 7) nosaka kārtību un nosacījumus komersantu reģistrācijai un pārreģistrācijai būvkomersantu reģistrā, izslēgšanai no reģistra, kā arī reģistra datu saturu un izmantošanas kārtību, par reģistrācijas darbībām maksājamās valsts nodevas apmēru un maksāšanas kārtību;
- 8) nosaka Latvijas Būvniecības padomes izveidošanas un darbības kārtību, kā arī padomes sekretariāta funkcijas;
- 9) nosaka būvspeciālistu profesionālās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas un būvuzņēmēju civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas kārtību un minimālo atbildības limitu;
- 10) nosaka kārtību, kādā veic būvizstrādājumu tirgus uzraudzību, bet būvizstrādājumiem, uz kuriem nav attiecināmas Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 305/2011, ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes direktīvu 89/106/EEK prasības, arī kārtību, kādā izvirza prasības būvizstrādājuma atbilstībai, pieprasa un saņem būvizstrādājumu paraugus, veic laboratoriskās vai cita veida ekspertīzes, un gadījumus, kad izdevumus par attiecīgu ekspertīžu veikšanu sedz būvizstrādājuma ražotājs vai izplatītājs;
- 11) nosaka kārtību, kādā izraugās Eiropas tehniskā novērtējuma institūciju, kā arī kārtību, kādā izdod Eiropas tehnisko novērtējumu;
- 12) izdod noteikumus par būvkomersantu klasifikāciju, kuros nosaka:

- a) klasifikācijas dokumenta saņemšanai iesniedzamās ziņas,
  - b) būvkomersantu klasifikācijas veidus un kritērijus,
  - c) nosacījumus vienreizēja un pagaidu klasifikācijas dokumenta saņemšanai,
  - d) nosacījumus lēmuma par klasifikācijas dokumenta piešķiršanu grozīšanai vai atcelšanai,
  - e) klasifikācijas iestādes pilnvaras,
  - f) informācijas par būvkomersantu klasifikāciju izvietojanas, uzturēšanas, aktualizācijas un pārbaudes kārtību;
- 13) nosaka būvniecības ieceres publiskās apspriešanas kārtību.

(2) Šā panta pirmās daļas 2.punktā minētos noteikumus izdod attiecībā uz:

- 1) ēkām;
- 2) autoceļiem un ielām;
- 3) dzelzceļa būvēm (valsts, pašvaldību un privātajām);
- 4) elektronisko sakaru būvēm;
- 5) enerģijas ražošanas, glabāšanas, pārvades un sadales būvēm;
- 6) hidrotehniskajām un meliorācijas būvēm;
- 7) ostu hidrotehniskajām būvēm;
- 8) ar radiācijas drošību saistītām būvēm;
- 9) būvēm Latvijas Republikas teritoriālajos ūdeņos un ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā;
- 10) citām, atsevišķi neklasificētām inženierbūvēm.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

6.pants. Valsts pārvaldes institūciju kompetence būvniecības jomā

(1) Par būvniecības nozari atbildīgā ministrija veic būvniecības vispārējo pārraudzību un koordināciju, izstrādā vienotu valsts politiku būvniecības jomā un nodrošina šīs politikas realizēšanu. Lai veiktu šos uzdevumus, ministrija:

- 1) izstrādā politikas plānošanas dokumentus būvniecības jomā;
- 2) izstrādā priekšlikumus būvniecību regulējošu normatīvo aktu sistēmas pilnveidošanai;
- 3) izstrādā šā likuma 5.pantā minētos noteikumus;
- 4) nodrošina būvniecības pārraudzībai un kontrolei nepieciešamās būvniecības informācijas sistēmas darbību.

(2) Par būvniecības nozari atbildīgās ministrijas kompetencē var būt arī citi normatīvajos aktos paredzēti pienākumi būvniecības jomā.

(3) Nozaru ministrijas atbilstoši to nolikumos noteiktajai kompetencei attiecībā uz šā likuma 5.panta otrās daļas 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. un 9.punktā minēto būvju būvniecību iesniedz par būvniecības nozari atbildīgajai ministrijai šādu speciālajos būvnoteikumos iekļaujamo informāciju:

- 1) būvniecības procesa kārtība un būvniecības procesā iesaistītās institūcijas;
- 2) būvniecības procesam nepieciešamie dokumenti un to saturs;
- 3) būvatļaujā iekļaujamie nosacījumi;
- 4) par būvniecības procesa uzraudzību un tiesiskumu atbildīgā institūcija.

(4) Nozaru ministrijas vai šo ministriju padotības iestādes atbilstoši to nolikumos noteiktajai kompetencei normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos pieņem lēmumus par būvniecības ieceri, pildot šā likuma 12.panta trešās daļas 1., 3., 4., 5., 5.¹, 5.², 6., 7., 9. un 10.punktā noteiktās būvvaldes funkcijas, piemēro likumā noteiktos lēmumu pieņemšanas un

strīdu izskatīšanas termiņus, kā arī nodrošina šā likuma 14.pantā noteikto būvniecības ieceres paziņošanas un apspriešanas kārtību un informācijas pieejamību būvniecības informācijas sistēmā.

(5) Par būvniecības nozari atbildīgās ministrijas padotībā esoša iestāde veic būvizrādājumu tirgus (ražošanas un tirdzniecības vietas, būvlaukumi) uzraudzību un kontroli, pārbaudot būvizrādājumu atbilstību normatīvajos aktos un tehniskajos noteikumos paredzētajām prasībām un būvizrādājumam deklarētajām ekspluatācijas īpašībām, un pieņem būvizrādājumu tirgus dalībniekiem saistošus lēmumus. Iestādes pieņemtos lēmumus var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(6) Veicot būvizrādājumu tirgus uzraudzību un kontroli, iestādei ir tiesības:

- 1) pieprasīt un bez maksas saņemt informāciju un dokumentus (tai skaitā tehnisko dokumentāciju, ekspluatācijas īpašību deklarāciju, tipa pārbaudes sertifikātu, testēšanas pārskatus);
- 2) pieprasīt un bez maksas saņemt būvizrādājumu paraugus, veikt paraugu pārbaudes uz vietas (priekštestēšanu), šai nolūkā arī atverot iepakojumu un veicot parauga testēšanu, kā arī organizēt laboratorisku vai cita veida ekspertīzi, lai noteiktu būvizrādājuma atbilstību noteiktajām prasībām;
- 3) uz laiku, kas nepieciešams, lai novērtētu būvizrādājumu atbilstību noteiktajām prasībām vai deklarētajām ekspluatācijas īpašībām, lai veiktu pārbaudes un ekspertīzes, kā arī līdz galīgā lēmuma pieņemšanai aizliegt vai apturēt būvizrādājumu laišanu tirgū, piedāvāšanu vai pārdošanu;
- 4) pēc pārbauzu veikšanas sniegt tirgus dalībniekiem ieteikumus par nepieciešamajiem uzlabojumiem;
- 5) informēt būvvaldi, biroju vai institūciju, kura pilda būvvaldes funkcijas, par būvlaukumā esoša būvizrādājuma neatbilstību normatīvo aktu prasībām.

(7) Par būvniecības nozari atbildīgās ministrijas padotībā ir Būvniecības valsts kontroles birojs (turpmāk arī — birojs), kas likumā un Ministru kabineta noteikumos paredzētajos gadījumos veic būvdarbu valsts kontroli un būvju ekspluatācijas uzraudzību, organizē ekspertīzes un piešķir patstāvīgās prakses tiesības šā likuma 13.panta trešās daļas 5.punktā noteiktajā specialitātē, kā arī veic patstāvīgās prakses uzraudzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2014. un 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

6.1 pants. Būvniecības valsts kontroles biroja kompetence

(1) Likuma izpildei birojs:

- 1) nodrošina būvdarbu valsts kontroli, veicot šādu būvju būvdarbu kontroli un pieņemšanu ekspluatācijā:
  - a) tādu jaunu publisku ēku būvniecību un pārbūvi, kurās paredzēts vienlaikus uzturēties vairāk nekā 100 cilvēkiem (turpmāk — publiska ēka),
  - b) būves, kuru paredzētajai būvniecībai atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtēšanu" 4.panta pirmās daļas 1.punktam piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra,
  - c) jaunas būves vai esošu būvju pārbūves, kuru ieceres iesniedzējs ir pašvaldība, ja publisku būvdarbu līguma līgumcena ir 1,5 miljoni *euro* vai lielāka;
- 2) nodrošina publisku ēku ekspluatācijas uzraudzību;
- 3) nodrošina būvniecības informācijas sistēmā iekļautās informācijas pieejamību;
- 4) organizē būvprojektu un būvju ekspertīzi:
  - a) gadījumos, kad būvniecības pasūtītājs ir publisko tiesību juridiskā persona vai tās institūcija,
  - b) gadījumos, kad starp būvniecības procesa dalībniekiem ir strīds un nepieciešams neatkarīgas būvprojekta vai būves ekspertīzes atzinums;
- 5) informē kompetences pārbaudes iestādes par būvspeciālistu profesionālās darbības pārkāpumiem;
- 6) nodrošina metodisku palīdzību savas kompetences jautājumos;
- 7) organizē būvniecības procesā iesaistīto uzraudzības un kontroles iestāžu un nevalstisko organizāciju sadarbību, lai veicinātu būvspeciālistu profesionālās kompetences paaugstināšanu;
- 8) izskata iesniegumus un sūdzības par būtiskiem normatīvo aktu pārkāpumiem būvniecības procesā vai arī gadījumos, kad būve ir radījusi vai var radīt bīstamību vai būtisku kaitējumu personu dzīvībai, veselībai, īpašumam vai videi. Birojā

nevar apstrīdēt valsts un pašvaldību institūciju administratīvos aktus, kuri izdoti saskaņā ar šo likumu.

(2) Attiecībā uz šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajām būvēm birojs pilda šā likuma 12.panta trešās daļas 1., 5.¹ un 7.punktā noteiktās būvvaldes funkcijas, kā arī nodrošina šā likuma 18.pantā noteiktās darbības. Publisku ēku ekspluatācijas kontroli birojs veic šā likuma 21.pantā noteiktajā kārtībā.

(3) Veicot būvniecības valsts kontroli, birojam ir tiesības pieprasīt un bez maksas saņemt informāciju un dokumentus (tai skaitā uz būvatļaujas pamata izstrādāto projektu).

(4) Kārtību, kādā birojs piešķir patstāvīgās prakses tiesības šā likuma 13.panta trešās daļas 5.punktā noteiktajā specialitātē, kā arī veic patstāvīgās prakses uzraudzību, nosaka Ministru kabineta noteikumi par būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību.

(5) Birojs piemēro likumā noteiktos lēmumu pieņemšanas un strīdu izskatīšanas termiņus. Biroja pieņemtos lēmumus var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(24.04.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

7.pants. Vietējās pašvaldības kompetence

(1) Likuma izpildei vietējā pašvaldība:

1) nodrošina būvniecības procesa tiesiskumu:

a) izveidojot būvvaldi savā teritorijā vai vienojoties ar citām pašvaldībām par kopīgas būvvaldes izveidi un nodrošinot būvvaldes darbībai nepieciešamos resursus, kā arī deleģējot citai pašvaldībai atsevišķu uzdevumu izpildi Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā,

b) pieņemot lēmumus par apstrīdētajiem pašvaldības būvvaldes administratīvajiem aktiem, faktisko rīcību un lēmumiem, kas apstrīdami saskaņā ar normatīvajiem aktiem;

2) pieņem lēmumus par turpmāko rīcību ar tās teritorijā esošām būvēm, kuras ir pilnīgi vai daļēji sagruvušas vai nonākušas tādā stāvoklī, ka to lietošana ir bīstama vai tās bojā ainavu;

3) republikas pilsētās — nodarbina pilsētas arhitektu, kurš pārrauga arhitektoniskās kvalitātes principa ievērošanu;

4) nodrošina informācijas pieejamību būvniecības informācijas sistēmā;

5) šajā likumā noteiktajā kārtībā informē sabiedrību par saņemtajām būvniecības iecerēm.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētos pienākumus pašvaldība neveic attiecībā uz būvdarbu valsts kontroles un ekspluatācijas procesiem, kas atbilstoši šā likuma 6.¹ pantā noteiktajam ir biroja kompetencē. Būvvaldes un biroja sadarbības kārtību nosaka vispārīgie būvnoteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

8.pants. Latvijas Būvniecības padome

(1) Latvijas Būvniecības padomes sastāvā ir valsts institūciju, nevalstisko organizāciju un profesionālo organizāciju pārstāvji.

(2) Latvijas Būvniecības padome:

1) izvērtē būvniecības politikas plānošanas dokumentu un normatīvo aktu projektus būvniecības jomā un sniedz par būvniecības nozari atbildīgajai ministrijai viedokli par tiem, kā arī piedalās būvniecību regulējošu normatīvo aktu pilnveidošanā;

2) izstrādā priekšlikumus būvniecības nozares attīstīšanai, tai skaitā prioritāro jomu noteikšanai, būvspeciālistu profesionālās izglītības sistēmas pilnveidošanai un viņu kompetences paaugstināšanai.

(3) Latvijas Būvniecības padomes sekretariāta funkcijas pilda par būvniecības nozari atbildīgā ministrija.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

9.pants. Būtiskās būvei izvirzāmās prasības

(1) Būve projektējama un būvējama atbilstoši tās lietošanas veidam.

(2) Visā ekonomiski pamatotajā ekspluatācijas laikā būvei un tās elementiem jāatbilst šādām būtiskām prasībām:

- 1) mehāniskā stiprība un stabilitāte;
- 2) ugunsdrošība;
- 3) higiēna, nekaitīgums un vides aizsardzība;
- 4) lietošanas drošība un vides pieejamība;
- 5) akustika (aizsardzība pret trokšņiem);
- 6) energoefektivitāte;
- 7) ilgtspējīga dabas resursu izmantošana.

(3) Atkāpes no būvniecību regulējošu normatīvo aktu tehniskajām prasībām būvprojektā pēc tā saskaņošanas ar attiecīgajām valsts un pašvaldību institūcijām ir pieļaujamas šādos gadījumos:

- 1) ar alternatīviem tehniskajiem risinājumiem tiek nodrošināta šā panta otrās daļas prasību izpilde;
- 2) atjaunojot, pārbūvējot vai restaurējot ēkas ar kultūrvēsturisku vērtību, attiecīgās prasības tehniski nav iespējams ievērot vai to ievērošanas dēļ ēka zaudētu savu kultūrvēsturisko vērtību.

10.pants. Būvizstrādājumi

(1) Būvizstrādājumus atļauts piedāvāt Latvijas tirgū, kā arī stacionāri iebūvēt būvēs, ja tie ir derīgi paredzētajam izmantojumam, nodrošina būvei izvirzīto būtisko prasību izpildi un atbilst būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasībām.

(2) Ja konstatēts, ka būvizstrādājums neatbilst noteiktajām prasībām vai deklarētajām ekspluatācijas īpašībām, iestāde, kas veic būvizstrādājumu tirgus uzraudzību un kontroli, var pieņemt šādus lēmumus:

- 1) uzdot tirgus dalībniekam novērst konstatētās neatbilstības;
- 2) uzdot tirgus dalībniekam veikt pasākumus būvizstrādājuma atbilstības nodrošināšanai;
- 3) aizliegt iestrādāt būvizstrādājumu būvē;
- 4) uzdot tirgus dalībniekam izņemt būvizstrādājumu no tirdzniecības, atsaukt no patērētājiem un lietotājiem;
- 5) aizliegt vai apturēt būvizstrādājumu laišanu tirgū vai pārdošanu.

(4) Šā panta otrajā daļā minēto lēmumu pārsūdzēšana neaptur to darbību.

11.pants. Būvju iedalījums

Būves iedala ēkās un inženierbūvēs. Ēku un inženierbūvju detalizētāku iedalījumu grupās nosaka vispārīgie būvnoteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

12.pants. Būvvalde

(1) Būvvalde ir pašvaldības iestāde vai struktūrvienība vai vairāku pašvaldību izveidota iestāde. Būvvaldes funkcijas var īstenot arī vairākas pašvaldības struktūrvienības, no kurām katrai ir noteikta sava no šā likuma izrietoša kompetence.

(2) Būvvalde pastāvīgi nodarbina speciālistus, no kuriem vismaz viens ir arhitekts un viens — būvinspektors.

(3) Būvvalde atbilstoši savai kompetencei:

- 1) kontrolē būvniecības procesu un tā atbilstību šā likuma un citu būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasībām;
- 2) sniedz ziņas par teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumiem, kā arī teritorijā esošajiem inženiertīkliem;
- 3) informē par notiekošās būvniecības tiesisko pamatojumu un sniedz ziņas par būvi;
- 4) izskata iesniegumus un pieņem lēmumus par būvniecības ieceri, kā arī pārbauda lēmumos ietverto nosacījumu izpildi un iesniegto dokumentu saturu normatīvajos aktos noteiktajā apjomā;
- 5) izskata būvuzraudzības plānu;

5¹) norīko būvinspektoru būvniecības kontrolei objektā un nosaka obligāto būvlaukuma apmeklējuma grafiku. Gadījumos, kad būvei nepieciešama būvuzraudzība, minētais grafiks nosakāms, izvērtējot būvuzraudzības plānā noteiktos galvenos būvdarbu posmus;

5²) saņēmusi informāciju par būvlaukumā esoša būvuzstrādājuma neatbilstību normatīvo aktu prasībām, lemj par nepieciešamību uzdot būvniecības ieceres iesniedzējam izvērtēt neatbilstības ietekmi uz būtiskām būvei izvirzītām prasībām;

6) izskata alternatīvus tehniskos risinājumus vides pieejamības nodrošināšanai, ja nepieciešams, lūdzot attiecīgās jomas nevalstisko organizāciju ekspertu viedokli gadījumos, kad būvprojektā nav iespējams ievērot būvnormatīvu tehniskās prasības;

7) pieņem būves ekspluatācijā;

8) izskata iesniegumus un pieņem lēmumus par būves vai tās daļas lietošanas veida maiņu bez pārbūves;

9) sniedz konsultācijas par būvniecības procesa kārtību;

10) veic citas ar būvniecības procesu un tā atbilstību normatīvo aktu prasībām saistītas darbības;

11) reģistrē citu institūciju izdotās būvatļaujas;

12) sniedz konsultācijas par būvniecības iespējām attiecīgajā teritorijā;

13) vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā sadarbojas ar biroju un institūcijām, kuras pilda būvvaldes funkcijas.

(4) Atkarībā no būvniecības ieceres būvvalde pieņem lēmumu šādos termiņos:

1) viena mēneša laikā — par šā likuma 14.panta trešās daļas 1.punktā minēto jautājumu;

2) 14 dienu laikā — par šā likuma 14.panta trešās daļas 2.punktā minēto jautājumu;

2¹) 14 dienu laikā — par šā likuma 16.panta 2.² daļā un 17.panta 2.¹ daļā minēto jautājumu, kā arī par izmaiņām būvatļaujā gadījumos, kad mainās būvatļaujas adresāts, būvdarbu vadītājs, būvuzraugs vai autoruzraugs;

3) septiņu dienu laikā — par šā likuma 14.panta trešās daļas 3.punktā minēto jautājumu.

(5) Būvvalde izdara atzīmi būvatļaujā par tajā ietvertu projektēšanas nosacījumu izpildi 15 darba dienu laikā no dienas, kad būvvaldei iesniegti dokumenti, kas apliecina visu attiecīgo nosacījumu izpildi. Atzīmi par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi paskaidrojuma rakstā, apliecinājuma kartē vai būvatļaujā būvvalde izdara piecu darba dienu laikā no dienas, kad būvvaldei iesniegti dokumenti, kas apliecina visu attiecīgo nosacījumu izpildi.

(6) Šā panta trešās daļas 1., 5.¹ un 7.punktā minēto pienākumu būvvalde neveic attiecībā uz tiem būvdarbu valsts kontroles procesiem, kuri atbilstoši šā likuma 6.¹ pantā noteiktajam ir biroja kompetencē. Tiesības un kārtību, kādā būvvalde ir tiesīga iesaistīties šā panta trešās daļas 1. un 7.punktā minētajos procesos tajos gadījumos, kad to veikšana ir citu šajā likumā minēto institūciju kompetencē, nosaka vispārīgie būvnoteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

13.pants. Būvspeciālisti

(1) Būvspeciālisti ir personas, kas ieguvušas patstāvīgas prakses tiesības arhitektūras, būvniecības vai elektroenerģētikas jomā reglamentētās profesijās.

(2) Patstāvīgās prakses tiesības arhitektūras jomā arhitekta profesijā var iegūt persona, kas:

1) ieguvusi otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību arhitektūras studiju programmā;

2) apguvusi patstāvīgai praksei nepieciešamās zināšanas un prasmes;

3) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saņēmusi arhitekta prakses sertifikātu.

(3) Patstāvīgās prakses tiesības būvniecības jomā būvinženiera vai saistītā inženierzinātnes profesijā var iegūt šādās specialitātēs:

1) inženierizpēte;

- 2) projektēšana;
- 3) būvdarbu vadīšana;
- 4) būvuzraudzība;
- 5) būvekspertīze.

(4) Patstāvīgās prakses tiesības būvinženiera vai saistītā inženierzinātnes profesijā šā panta trešās daļas 3. un 4.punktā minētajās specialitātēs var iegūt persona, kas:

- 1) ieguvusi pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību būvinženiera studiju programmā;
- 2) apguvusi patstāvīgai praksei nepieciešamās zināšanas un prasmes;
- 3) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saņēmusi būvprakses sertifikātu.

(5) Patstāvīgās prakses tiesības būvinženiera vai saistītā inženierzinātnes profesijā šā panta trešās daļas 1., 2., 3., 4. un 5.punktā minētajās specialitātēs var iegūt persona, kas:

- 1) ieguvusi otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību būvinženiera studiju programmā;
- 2) apguvusi patstāvīgai praksei nepieciešamās zināšanas un prasmes;
- 3) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saņēmusi būvprakses sertifikātu.

(6) Būvspeciālisti var veikt būvekspertīzi tikai tajās jomās, kurās tiem ir patstāvīgās prakses tiesības.

(7) Būvspeciālisti regulāri paaugstina savu profesionālo kvalifikāciju.

(8) Informāciju par arhitekta prakses sertifikātu un būvprakses sertifikātu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iekļauj būvspeciālistu reģistrā.

(9) Personām patstāvīgās prakses tiesību iegūšanai arhitektūras jomā arhitekta profesijā vai būvniecības jomā būvinženiera profesijā šajā likumā noteiktajās specialitātēs nepieciešamo sertifikātu piešķir bez termiņa ierobežojuma. Normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos būvspeciālista kompetences novērtēšana veicama atkārtoti.

(9¹) Kompetences pārbaudes iestādes patstāvīgās prakses uzraudzības ietvaros Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ne retāk kā reizi piecos gados pārbauda:

- 1) būvspeciālista patstāvīgo praksi;
- 2) būvspeciālista iesniegto informāciju par izglītību un apgūtajām profesionālās pilnveides programmām vai citiem kompetenci paaugstinošiem pasākumiem sertifikātā norādītajā jomā;
- 3) sūdzībās un iesniegumos norādītos, kā arī citos veidos iestādes rīcībā nonākušos faktus par iespējamiem būvspeciālista pārkāpumiem.

(10) Būvspeciālistiem ir pienākums apdrošināt savu profesionālo atbildību par būvniecības procesā to darbības vai bezdarbības rezultātā nodarīto kaitējumu citu būvniecības dalībnieku un trešo personu dzīvībai, veselībai vai mantai, kā arī videi.

(11) Šajā likumā noteiktās darbības projektēšanas un būvniecības procesā būvspeciālisti veic uz rakstveida līguma pamata.

(12) Šā panta ceturtās daļas prasības neattiecas uz amata meistariem, ja viņi veic vai vada būvamatniecības darbus atbilstoši likumam "Par amatniecību". Speciālajos būvnoteikumos paredzētajos gadījumos būvdarbus atsevišķās būvēs var vadīt arī citas, šajā pantā neminētas personas.

(13) Būvspeciālista kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību deleģē un maksu par minēto uzdevumu veikšanu nosaka Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā, izņemot šā likuma 6.panta septītajā daļā minēto gadījumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

14.pants. Būvniecības iecere

(1) Persona ierosina būvniecību, iesniedzot būvvaldei būvniecības ieceres iesniegumu, kā arī vispārīgajos būvnoteikumos un speciālajos būvnoteikumos paredzētos dokumentus.

(2) Par būvniecības ieceri pašvaldības noteikta institūcija vai amatpersona paziņo sabiedrībai triju darba dienu laikā no attiecīgās būvniecības ieceres iesnieguma saņemšanas dienas, publicējot attiecīgo informāciju pašvaldības mājaslapā internetā un būvniecības informācijas sistēmā. Publikācijā norāda:

- 1) būvniecības ieceres realizācijas vietu;
- 2) iecerētās būves veidu.

(3) Izskatot būvniecības ieceres iesniegumu, būvvalde atkarībā no būvniecības ieceres veida lemj par:

- 1) būvatļaujas izdošanu, atteikumu izdot būvatļauju vai būvniecības ieceres publisku apspriešanu;
- 2) būvniecības ieceres akceptu, izdarot atzīmi apliecinājuma kartē, vai atteikumu akceptēt ieceri par būvniecību;
- 3) būvniecības ieceres akceptu, izdarot atzīmi būvniecības ieceres paskaidrojuma rakstā, vai atteikumu akceptēt būvniecības ieceri.

(4) Speciālajos būvnoteikumos paredzētos gadījumos (inženiertīklu pievadu ierīkošana, inženiertīklu ierīkošana aizsargjoslā vai sarkano līniju robežās) persona inženiertīklu ierīkošanu uzsāk pēc tam, kad par būvniecības ieceri paziņojusi būvvalde un saņēmusi citas atļaujas, ja tādas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešamas.

(5) Ja blakus dzīvojamai vai publiskai apbūvei ir ierosināta tāda objekta būvniecība, kurš var radīt būtisku ietekmi (smaku, troksni, vibrāciju vai cita veida piesārņojumu), bet kuram nav piemērots ietekmes uz vidi novērtējums, būvvalde nodrošina būvniecības ieceres publisku apspriešanu un tikai pēc tam pieņem lēmumu par ierosinātā objekta būvniecības ieceri. Pašvaldība saistošajos noteikumos var paredzēt arī citus gadījumus, kad rīkojama būvniecības ieceres publiska apspriešana. Publisku apspriešanu nerīko, ja teritorijai, kurā paredzēta būve, ir spēkā esošs detālplānojums. Ja saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem, konstatējot šajā daļā minēto specifisko ietekmi, var tikt pieņemts lēmums par detālplānojuma izstrādi, priekšroka dodama detālplānojuma izstrādei. Publiskas apspriešanas rezultātus var izmantot, lai ietvertu būvatļaujā papildu nosacījumus, kas attiecas uz iepriekš minēto būves ietekmi uz vidi. Ja būvatļauja izdota, pārkāpjot šīs daļas noteikumus, augstāka iestāde vai tiesa, izlemjot jautājumu par apstrīdētās vai pārsūdzētās būvatļaujas tiesiskumu, izvērtē, vai pārkāpums ir tik būtisks, ka būvatļauja atceļama, un it īpaši pārbauda to, vai nav pārkāptas sabiedrības līdzdalības tiesības lēmumu pieņemšanā.

(6) Par lēmumu, kas pieņemts, izskatot būvniecības ieceres iesniegumu šā panta trešās daļas 1.punktā minētajā gadījumā, pašvaldības noteikta institūcija vai amatpersona paziņo sabiedrībai, publicējot paziņojumu pašvaldības mājaslapā internetā un būvniecības informācijas sistēmā triju darba dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas. Publikācijā norāda:

- 1) būvniecības ieceres realizācijas vietu;
- 2) iecerētās būves veidu;
- 3) dienu, kad stājas spēkā būvatļauja vai atteikums izdot būvatļauju;
- 4) lēmuma par būvatļaujas izdošanu vai atteikumu izdot būvatļauju numuru un datumu;
- 5) dienu, kad izdarīta atzīme par projektēšanas nosacījumu izpildi, ja būvatļauja izdota šā likuma 15.panta otrajā daļā minētajā gadījumā;
- 6) dienu, kad stājas spēkā būvatļaujas nosacījumu grozījumi, kas izdarīti šā likuma 16.panta 2.³ daļā vai 17.panta 2.² daļā minētajā gadījumā.

(6¹) Publikācijai Būvniecības informācijas sistēmā pievieno būvvaldei iesniegtās būvniecības ieceres vizuālo risinājumu, ja iecerēta ēkas būvniecība.

(6²) Par šā panta trešās daļas 1.punktā minēto lēmumu, kas pieņemts saistībā ar būves publisku apspriešanu, sabiedrībai paziņo Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(7) Pasūtītājam ir pienākums Ministru kabineta noteikumos paredzētajos gadījumos par saņemto būvatļauju informēt sabiedrību, izvietojot būvtāfeli zemes gabalā, kurā atļauta būvniecība. Būvtāfele izvietojama piecu dienu laikā no būvatļaujas spēkā stāšanās dienas. Šim pasākumam ir informatīvs raksturs.

(8) Pasūtītājs par saņemto būvatļauju var individuāli rakstveidā informēt tos nekustamo īpašumu īpašniekus, kuru nekustamie īpašumi robežojas ar zemes gabalu, kurā atļauts veikt būvdarbus. Šim pasākumam ir informatīvs raksturs.

(9) Būvatļauju vai atteikumu izdot būvatļauju var apstrīdēt vai pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā

kārtībā mēneša laikā no šā panta sestās daļas 3.punktā minētās dienas, bet šā likuma 15.panta otrajā daļā minētajā gadījumā — no dienas, kad izdarīta atzīme par projektēšanas nosacījumu izpildi.

(10) Lēmumu, kas pieņemts šā likuma 16.panta 2.³ daļā vai 17.panta 2.² daļā minētajā gadījumā, var apstrīdēt vai pārsūdzēt mēneša laikā no šā panta sestās daļas 6.punktā minētās informācijas publicēšanas dienas. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(11) Kopējais laiks, kurā būvniecības procesā izdota administratīvā akta apstrīdēšanas iesniegums tiek izskatīts iestādē, nedrīkst būt ilgāks par diviem mēnešiem no iesnieguma saņemšanas dienas.

(12) Personai ir pienākums iesniegumā par administratīvā akta apstrīdēšanu vai pieteikumā par administratīvā akta pārsūdzēšanu pamatot administratīvā akta pretiesiskumu.

(13) Augstāka iestāde vai tiesa var atjaunot procesuālo termiņu būvatļaujas apstrīdēšanai un pārsūdzēšanai, ja tā konstatē, ka sabiedrības informēšana par izsniegto būvatļauju bijusi acīmredzami nepietiekama.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

15.pants. Būvatļauja

(1) Būvatļauju izdod, ja:

1) būvniecības iecere atbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, lokālpļānojumam (ja tāds ir izstrādāts) un detālpļānojumam (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem), izņemot gadījumus, kad būvniecības iecere attiecas uz nacionālo interešu objektu;

2) būvniecības iecere ir saskaņota ar zemes gabala īpašnieku un būves īpašnieku gadījumā, kad būvniecība paredzēta esošā būvē, vai zemes gabala īpašnieks ir informēts gadījumā, kad to prasa normatīvie akti;

3) atbilstoši būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasībām ir izstrādāts būvprojekts minimālā sastāvā, izņemot gadījumus, kad attiecīga projekta izstrāde nav nepieciešama.

(2) Speciālajos būvnoteikumos paredzētajos gadījumos būvatļauju inženierbūves būvniecībai izdod pirms šā panta pirmās daļas 2.punktā minēto prasību izpildes un iekļauj attiecīgās prasības būvatļaujas projektēšanas nosacījumos.

(3) Būvatļauju neizdod, ja:

1) būvniecības iecere neatbilst kādam no šā panta pirmās daļas nosacījumiem vai citām normatīvo aktu prasībām;

2) nav veikts paredzētās būvniecības sākotnējais izvērtējums vai ietekmes uz vidi novērtējums gadījumā, kad to nosaka normatīvie akti.

(4) Lēmums par būvatļauju stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam. Ja informācija par lēmumu par būvatļauju publicēta, ievērojot šā likuma 14.panta piektās daļas nosacījumus, šis lēmums attiecībā uz citām personām uzskatāms par paziņotu ar brīdi, kad tas stājies spēkā.

(5) Vietējās pašvaldības teritorijas apbūves noteikumos var noteikt papildu nosacījumus attiecībā uz būvprojekta detalizāciju, ja tie nepieciešami, lai būve iekļautos ainavā vai pilsētvidē.

(6) Būvatļauju papildus Administratīvā procesa likumā noteiktajiem gadījumiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā var atcelt tās izdevējs, ja pasūtītājs, kas ir attiecīgā nekustamā īpašuma īpašnieks vai lietotājs, kura uzdevumā uz noslēgtā līguma pamata tiek veikta būvniecība, neievēro šajā likumā vai citos būvniecību regulējošos normatīvajos aktos noteikto.

(7) Nacionālā interešu objekta būvniecībai izdotas būvatļaujas apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tās darbību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

16.pants. Projektēšana

(1) Pēc būvatļaujas saņemšanas tiek uzsākta būvatļaujas nosacījumu izpilde, nodrošinot būvprojekta izstrādi vispārīgajos un speciālajos būvnoteikumos noteiktajā apjomā, kā arī ievērojot vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, lokālpļānojumā un detālpļānojumā (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem) ietvertos teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus. Projektēšanu uz pasūtītāja risku var turpināt arī laikā, kad būvatļauja ir apstrīdēta vai pārsūdzēta.

(2) Par būvprojekta vai tā dokumentācijas atbilstību būvniecību regulējošu normatīvo aktu, būvnormatīvu, kā arī projektētāja un pasūtītāja civiltiesiskā kārtā noslēgto līgumu prasībām ir atbildīgs būvprojekta izstrādātājs.

(2¹) Būvprojekta izstrādes gaitā aizliegts veikt izmaiņas būves lietošanas veidā, bet izmaiņas ēkas fasādes risinājumā, būves novietojumā un būvapjomā pieļaujamas, ievērojot šā panta 2.² daļā noteikto.

(2²) Persona, kurai ir izdota būvatļauja, var lūgt atļaut veikt izmaiņas būvprojektā attiecībā uz:

- 1) būves novietojumu, ja tās pamatotas ar institūciju izdotajiem tehniskajiem vai īpašajiem noteikumiem un neskar trešo personu tiesības;
- 2) ēkas būvapjomu, ja netiek skartas trešo personu tiesības un izmaiņas ir saistītas ar būvizstrādājumu specifiskāciju būvprojektā, ēkas konstrukciju, izolācijas un apdares materiāliem vai inženiertehniskiem risinājumiem un nerada smaku, troksni, vibrāciju vai cita veida piesārņojumu;
- 3) ēkas fasādes risinājumu, ja izmaiņas neskar trešo personu tiesības.

(2³) Persona, kurai ir izdota būvatļauja, šā panta 2.² daļā minētajā gadījumā iesniedz būvvaldei normatīvajos aktos noteiktos dokumentus, bet būvvalde vai cita institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, izvērtē nepieciešamību grozīt būvatļaujas nosacījumus.

(3) Būvprojekta izstrādātājam ir tiesības veikt autoruzraudzību. Par tās nosacījumiem puses vienojas, noslēdzot rakstveida līgumu. Vispārīgie būvnoteikumi paredz gadījumus, kad autoruzraudzība ir obligāta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

17.pants. Būvdarbi

(1) Būvdarbus drīkst uzsākt pēc tam, kad būvvalde ir izdarījusi atzīmi būvatļaujā par visu tajā ietvertu projektēšanas nosacījumu izpildi, būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi un būvatļauja kļuvusi neapstrīdama. Šā likuma 15.panta septītajā daļā minētajā gadījumā būvdarbus drīkst uzsākt pēc tam, kad būvvalde izdarījusi atzīmi būvatļaujā par tajā ietvertu projektēšanas nosacījumu izpildi un būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi.

(2) Būvdarbus organizē un veic atbilstoši būvprojektam un būvatļaujas nosacījumiem, kā arī ievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus un prasības, lai netiktu nodarīts kaitējums videi vai tas būtu pēc iespējas mazāks un resursu patēriņš būtu ekonomiski un sociāli pamatots.

(2¹) Būvdarbu laikā aizliegts veikt izmaiņas būves lietošanas veidā, bet izmaiņas ēkas fasādes risinājumā, būves novietojumā un būvapjomā pieļaujamas, ievērojot šā likuma 16.panta 2.² daļā noteikto.

(2²) Persona, kurai ir izdota būvatļauja, šā likuma 16.panta 2.² daļā minētajā gadījumā iesniedz būvvaldei normatīvajos aktos noteiktos dokumentus, bet būvvalde vai cita institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, izvērtē nepieciešamību grozīt būvatļaujas nosacījumus.

(3) Ja būvdarbi tiek apturēti vai pārtraukti un līdz ar to būve kļūst bīstama cilvēku dzīvībai, veselībai vai videi vai arī būves konstrukcijās var rasties bīstami bojājumi, būvniecības ierosinātais veic būves konservāciju normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā.

(4) Būvdarbus, kuru veikšanai nepieciešama apliecinājuma karte vai paskaidrojuma raksts, drīkst uzsākt pēc tam, kad būvvalde minētajos dokumentos izdarījusi atzīmi par nosacījumu izpildi un speciālajos noteikumos paredzētajos gadījumos būvvaldē reģistrēti būvdarbu uzsākšanai nepieciešamie dokumenti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

18.pants. Būvniecības kontrole

(1) Būvdarbu kontroli atbilstoši šajā likumā noteiktajai kompetencei veic būvvaldes, institūcijas, kura pilda būvvaldes funkcijas, un biroja būvinspektori — attiecīgajās institūcijās nodarbinātas personas, kuras ir ieguvušas patstāvīgās prakses tiesības arhitektūras vai būvniecības jomā un reģistrētas būvinspektoru reģistrā. Sadarbības ietvaros būvvaldes būvinspektoram ir tiesības apskatīt būvdarbu laikā arī tādu būvi un būvlaukumu, kuru uzraudzība ir biroja vai citas institūcijas, kura pilda būvvaldes funkcijas, kompetencē, un sniegt par to informāciju attiecīgajām institūcijām tālākai rīcībai.

(2) Būvdarbi, kas uzsākti vai tiek veikti bez būvatļaujas vai pirms tam, kad būvatļaujā, apliecinājuma kartē vai paskaidrojuma rakstā izdarīta atzīme par attiecīgo nosacījumu izpildi, gadījumos, kad attiecīgie lēmumi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešami, kā arī būvdarbi, kas neatbilst būvprojektam un normatīvo aktu prasībām, ir kvalificējami kā patvaļīga būvniecība. Patvaļīga būvniecība ir arī būves vai tās daļas ekspluatācija neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam vai būvdarbi, kas uzsākti bez attiecīgas projekta dokumentācijas, ja tāda nepieciešama saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

(3) Būvinspektoram, veicot būvniecības kontroli, ir tiesības apskatīt un pārbaudīt būvi un būvlaukumu būvdarbu laikā. Ja fiziskās un juridiskās personas nenodrošina būvinspektoram tiesības apskatīt un pārbaudīt būvi un būvlaukumu būvdarbu laikā, šādās būvēs un būvlaukumā var iekļūt, izmantojot aizvietotājizpildi un fizisku spēku saskaņā ar rajona (pilsētas) tiesas tiesneša lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz būvvaldes, biroja vai citas institūcijas, kura veic būvvaldes funkcijas, pieteikumu un tam pievienotajiem materiāliem. Fiziskās un juridiskās personas, kuras kavē šo būvinspektora tiesību īstenošanu, saucamas pie likumā noteiktās atbildības.

(4) Veicot būvdarbu kontroli, būvinspektori atbilstoši to iestāžu kompetencei, kurās viņi nodarbināti:

- 1) pārbauda būvdarbu uzsākšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām;
- 2) pārbauda būvdarbu veikšanas atbilstību būvprojektam un normatīvo aktu prasībām;
- 3) pārliecinās par būvizstrādājumu atbilstību apliecināšanas dokumentācijas esamību būvlaukumā un par konstatētajiem trūkumiem informē būvizstrādājumu tirgu uzraugošo iestādi;
- 4) pārliecinās par vides aizsardzības prasību ievērošanu būvlaukumā un par konstatētajiem trūkumiem informē institūcijas, kuras veic vides valsts kontroli;
- 5) pārliecinās, vai tiek veikta autoruzraudzība vai būvuzraudzība gadījumos, kad attiecīgās uzraudzības nepieciešamību nosaka normatīvie akti, un vai tiek ievērots būvuzraudzības plāns.

(5) Ja būvinspektors saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 1.punktu konstatē patvaļīgu būvniecību, viņš aptur būvdarbus un uzraksta attiecīgu atzinumu, bet iestāde pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

- 1) par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, ja konkrētā objekta būvniecību attiecīgajā teritorijā nepieļauj normatīvie akti vai būvdarbi uzsākti pirms atzīmes izdarīšanas būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi — neatkarīgi no apstākļiem, kādēļ attiecīgā darbība nav tikusi veikta;
- 2) par atļauju veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasību izpildes, bet gadījumos, kad patvaļīgas būvniecības rezultātā nodarīts kaitējums videi, — arī pēc tā novēršanas vides un dabas aizsardzību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja lēmums par atļauju veikt būvniecību būvvaldes noteiktajā termiņā netiek izpildīts, būvvalde var lemt par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu.

(6) Ja saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 2.punktu būvinspektors konstatē atkāpes no būvvaldei iesniegtā būvprojekta, viņš aptur būvdarbus un uzraksta attiecīgu atzinumu. Būvvalde var pieņemt lēmumu par atļauju turpināt būvdarbus un iespēju mainīt būvatļaujas nosacījumus, ja tiek konstatēti šā likuma 17.panta 2.¹ daļā minētie apstākļi.

(6¹) Ja būvinspektors būvlaukumā konstatē šā panta ceturtās daļas 3.punktā norādītos trūkumus, viņš ir tiesīgs apturēt būvdarbus un uzraksta attiecīgu atzinumu. Būvvalde var pieņemt lēmumu par atļauju turpināt būvdarbus pēc tam, kad no institūcijas, kas veic būvizstrādājumu tirgus uzraudzību un kontroli, saņemta informācija par trūkumu novēršanu, bet gadījumos, kad būvvalde uzdevusi izvērtēt būvizstrādājuma neatbilstības ietekmi uz būtiskām būvei izvirzītām prasībām, — arī izvērtējums.

(7) Ja saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 4.punktu būvinspektors būvlaukumā konstatē atkāpes no vides prasībām, kas radījušas vai var radīt bīstamību vai būtisku kaitējumu, viņš ir tiesīgs apturēt būvdarbus un uzraksta attiecīgu atzinumu. Būvvalde var pieņemt lēmumu par atļauju turpināt būvdarbus pēc tam, kad no institūcijas, kas veic vides valsts kontroli, saņemta informācija par konstatēto trūkumu novēršanu.

(7¹) Ja būves īpašnieks nepilda šā panta piektajā daļā minēto lēmumu, iestāde veic lēmuma piespiedu izpildi Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Lēmumi piespiedu kārtā izpildāmi, ja kopš to spēkā stāšanās pagājuši ne vairāk kā pieci gadi, šo termiņu skaitot saskaņā ar Administratīvā procesa likumā noteikto.

(8) Būvvalde pieņem lēmumu par būvatļaujas atcelšanu, ja izmaiņas skar lietošanas veidu, ir paredzētas būves apjomā vai novietojumā un nav konstatēti šā likuma 17.panta 2.¹ daļā minētie apstākļi.

(9) *(Izslēgta ar 03.07.2014. likumu)*

(10) *(Izslēgta ar 03.07.2014. likumu)*

(11) Lēmums par būvdarbu apturēšanu, kas ietverts būvinspektora atzinumā, lēmums par būvdarbu pārtraukšanu vai lēmums par būvatļaujas atcelšanu, tās atzīšanu par spēku zaudējušu izpildāms nekavējoties. Šā lēmuma apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tā darbību. Ja lēmums par būvdarbu apturēšanu netiek pildīts, tā pieņēmējs var nodrošināt šā lēmuma izpildi, piemērojot aizvietotājizpildi (tai skaitā nosakot aizliegumus attiecībā uz objektu vai teritoriju, kurā atrodas objekts) un citus Administratīvā procesa likumā noteiktos piespiedu izpildes līdzekļus, kā arī lemt par būvatļaujas atcelšanu un iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu. Papildus Administratīvā procesa likumā noteiktajiem

gadījumiem, kad ar lēmuma izpildi saistītus izdevumus sedz lēmuma adresāts, izdevumus, kas saistīti ar iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, sedz būves īpašnieks.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

19.pants. Atbildība būvniecībā

(1) Būvniecības procesa dalībniekiem (zemes īpašnieks, būves īpašnieks, būvprojekta izstrādātājs, būvdarbu veicējs, būvuzraugs un būveksperts) ir pienākums būvniecības procesā ievērot normatīvo aktu prasības. Šā likuma izpratnē zemes īpašnieks ir arī publiskas personas zemes tiesiskais valdītājs, bet būves īpašnieks — publiskai personai piederošas vai citas būves tiesiskais valdītājs.

(2) Ja uz zemes gabala atrodas vai tiek būvēta zemes īpašniekam piederoša būve, par būvdarbu uzsākšanu vai veikšanu bez būvatļaujas vai pirms tam, kad būvatļaujā, apliecinājuma kartē vai paskaidrojuma rakstā izdarīta atzīme par attiecīgo nosacījumu izpildi, ja attiecīgie lēmumi būvniecības uzsākšanai nepieciešami, atbild zemes īpašnieks. Zemes īpašnieks ir atbildīgs arī par normatīvajiem aktiem atbilstoša būvprojekta izstrādātāja, būveksperta, būvdarbu veicēja un būvuzrauga izvēli.

(3) Ja uz zemes gabala atrodas vai tiek būvēta citai personai piederoša būve, par būvdarbu uzsākšanu vai veikšanu bez būvatļaujas vai pirms tam, kad būvatļaujā, apliecinājuma kartē vai paskaidrojuma rakstā izdarīta atzīme par attiecīgo nosacījumu izpildi, ja attiecīgie lēmumi būvniecības uzsākšanai nepieciešami, atbild būves īpašnieks. Būves īpašnieks ir atbildīgs arī par normatīvajiem aktiem atbilstoša būvprojekta izstrādātāja, būveksperta, būvdarbu veicēja un būvuzrauga izvēli.

(4) Būvprojekta izstrādātājs ir atbildīgs par būvprojekta apjoma un satura atbilstību pasūtītāja, šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām, kā arī par autoruzraudzību.

(5) Būvdarbu veicējs ir atbildīgs par normatīvo aktu prasību ievērošanu būvlaukumā un būvdarbu rezultātā tapušās būves vai tās daļas atbilstību būvprojektam un pasūtītāja, šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām, kā arī par normatīvo aktu prasībām atbilstošu būvizrādājumu izvēli un to iestrādes tehnoloģiju.

(6) Būvuzraugs ir atbildīgs par visa būvdarbu procesa uzraudzību kopumā un ikviena būvuzraudzības plānā noteiktā posma kontroli būvlaukumā termiņos, kādi attiecīgajā plānā paredzēti, kā arī par to, lai būve vai tās daļa, kuras būvniecības laikā viņš pildījis savus pienākumus, atbilstu būvprojektam un pasūtītāja, šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

(7) Būveksperts atbild par ekspertīzes atzinuma saturu un tajā ietverto secinājumu pamatotību.

(7¹) Zemes īpašnieks vai būves īpašnieks nav tiesīgs pilnvarot citus būvniecības procesa dalībniekus izraudzīties būvekspertu vai būvuzraugu un slēgt līgumu par būveksperta vai būvuzrauga pakalpojuma sniegšanu zemes īpašnieka vai būves īpašnieka uzdevumā.

(8) Būvniecības procesa dalībniekam ir pienākums šajā likumā un Civillikumā noteiktajā kārtībā atlīdzināt citiem būvniecības procesa dalībniekiem un trešajām personām tos zaudējumus, kurus viņš nodarījis ar savu darbību vai bezdarbību.

(9) Ja būvdarbu veikšanai ir nepieciešama būvatļauja, paskaidrojuma raksts vai apliecinājuma karte, starp būvniecības dalībniekiem, izņemot radniekus pirmajā, otrajā un trešajā radniecības pakāpē un citus ģimenes locekļus, kuri var pierādīt piederību ģimenei, par darba veikšanu vai pakalpojumu sniegšanu rakstveidā slēdzami darba vai uzņēmuma līgumi.

(10) Ja būvdarbu veikšanai nav nepieciešama būvatļauja, paskaidrojuma raksts vai apliecinājuma karte, būvniecības dalībnieku pienākumus un tiesības attiecībā uz līgumu noslēgšanas formu nosaka Civillikums, Darba likums un citi normatīvie akti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

20.pants. Apdrošināšana būvniecībā

(1) Būvdarbu veicējam ir pienākums apdrošināt savu civiltiesisko atbildību par tā darbības vai bezdarbības rezultātā nodarīto kaitējumu trešo personu dzīvībai un veselībai vai mantai nodarītajiem zaudējumiem. Ja būvdarbu veikšanai nepieciešama būvatļauja, būvdarbu veicēja civiltiesiskā atbildība apdrošināma uz visu būvdarbu veikšanas laiku.

(2) Civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līgumu noslēdz vai nu attiecībā uz visiem būvobjektiem un katru gadu to atjauno, vai no jauna, vai arī attiecībā uz katru atsevišķo būvobjektu.

(3) Trešās personas mantai nodarītie zaudējumi tiek novērtēti, ievērojot normatīvos aktus par apdrošināšanu.

Apdrošināšanas atlīdzības apmērs tiek noteikts, pusēm vienojoties.

(4) Būvdarbu veicēja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas esamību pārbauda būvatļaujas izdevējs.

21.pants. Būves ekspluatācija

(1) Pēc būvdarbu pabeigšanas būvniecības ierosinātājs nodrošina būves novietojuma uzmērījumu veikšanu un pieņem būvi ekspluatācijā.

(2) Būvi aizliegts izmantot līdz tās pieņemšanai ekspluatācijā, izņemot šā panta trešajā daļā minētos gadījumus. Ekspluatācijā pieņemto būvi izmanto tikai atbilstoši projektētajam lietošanas veidam.

(3) Ekspluatācijā pieņemtas ēkas pārbūves, atjaunošanas vai restaurācijas laikā, kā arī inženiertīklu un speciālajos būvnoteikumos paredzētajos gadījumos inženierbūvju būvniecības, pārbūves vai atjaunošanas laikā to izmantošana pirms pieņemšanas ekspluatācijā ir atļauta, ja būvprojektā iekļauts izvērtējums par būves izmantošanas pieļaujamību būvdarbu laikā, izmantošanas nosacījumi, bet attiecībā uz ēkām — arī aprēķini par būvmateriālu pieļaujamo svaru un montāžas slodzi uz nesošajām konstrukcijām, kuri iekļauti būvprojekta sastāvā esošajā darbu organizācijas projektā.

(4) Būves īpašnieks nodrošina būves un tās elementu uzturēšanu ekspluatācijas laikā, lai tā atbilstu šā likuma 9.panta otrajā daļā būvei noteiktajām būtiskām prasībām.

(5) Būvinspektoram, uzrādot darba apliecību un augstākas amatpersonas pilnvarojumu, ir tiesības apmeklēt fiziskajām un juridiskajām personām piederošās vai to lietošanā esošās būves un atsevišķas telpas, lai kontrolētu ekspluatācijas atbilstību normatīvajiem aktiem, tai skaitā patvaļīgas būvniecības esamību un būves drošumu. Ja fiziskās vai juridiskās personas nenodrošina būvinspektoram tiesības apskatīt un pārbaudīt būves un atsevišķas telpas, šādās būvēs un atsevišķās telpās var iekļūt, izmantojot aizvietotāji izpildi un fizisku spēku saskaņā ar rajona (pilsētas) tiesas tiesneša lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz būvvaldes, biroja vai citas institūcijas, kura pilda būvvaldes funkcijas, pieteikumu un tam pievienotajiem materiāliem. Ja šādās būvēs un telpās nepieciešams iekļūt, lietojot fizisku spēku, to veic likumā noteiktajā kārtībā. Fiziskās un juridiskās personas, kuras kavē būvinspektora tiesību īstenošanu, saucamas pie likumā noteiktās atbildības.

(6) Būvinspektors, kontrolējot ekspluatācijā pieņemtas būves drošumu, veic vispārīgu vizuālo apskati, kuras laikā fiksē un novērtē redzamos bojājumus un sagatavo atzinumu. Apskates rezultāti var būt par pamatu būves, tās daļas vai iebūvēto būvizstrādājumu detalizētai tehniskajai izpētei. Publiskas ēkas apskati veic un atzinumu sagatavo birojā nodarbināts būvinspektors.

(7) Būvju ekspluatācijas uzraudzības ietvaros, ņemot vērā atzinumā konstatēto, būvvalde vai birojs atbilstoši to kompetencei var pieņemt šādus lēmumus:

- 1) uzdot veikt būves, tās daļas vai iebūvēto būvizstrādājumu tehnisko izpēti;
- 2) uzdot novērst konstatēto bīstamību, informējot par to pašvaldību;
- 3) ja konstatēta būves bīstamība, — aizliegt tās ekspluatāciju līdz bīstamības novēršanai;
- 4) ja būve vai atsevišķa telpa tiek izmantota neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam, — aizliegt būves vai atsevišķas telpas ekspluatāciju un uzdot atjaunot iepriekšējo stāvokli.

(8) Papildus šā panta septītajā daļā minētajiem lēmumiem, pamatojoties uz būvinspektora sagatavoto atzinumu, kompetentā institūcija likumā noteiktajos gadījumos pieņem lēmumu par administratīvo sodu.

(9) Ja būve ir pilnīgi vai daļēji sagrūvusi vai nonākusi tādā tehniskajā stāvoklī, ka ir bīstama vai bojā ainavu, šīs būves īpašniekam atbilstoši pašvaldības lēmumam tā jāsakārto vai jānojauc. Šā lēmuma izpildi nodrošina Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(10) Šā panta septītajā un deviņtajā daļā minētie lēmumi (izņemot lēmumu attiecībā uz būvi, kas bojā ainavu) izpildāmi nekavējoties. Šo lēmumu apstrīdēšana un pārsūdzēšana neaptur to darbību. Ja kāds no attiecīgajiem lēmumiem netiek pildīts, iestāde var nodrošināt tā izpildi, piemērojot aizvietotāji izpildi un citus Administratīvā procesa likumā noteiktos piespiedu izpildes līdzekļus. Papildus Administratīvā procesa likumā noteiktajiem gadījumiem, kad ar lēmuma izpildi saistītus izdevumus sedz lēmuma adresāts, izdevumus, kas saistīti ar iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, sedz būves īpašnieks.

(03.07.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

22.pants. Būvkomersantu reģistrs

(1) Lai veiktu komercdarbību vienā vai vairākās būvniecības jomās, kā arī arhitektūras vai elektroenerģētikas jomā,

komersants reģistrējas būvkomersantu reģistrā, iesniedzot informāciju par visiem uz darba līguma pamata nodarbinātajiem būvspeciālistiem.

(2) Komersants ir tiesīgs darboties tādās būvniecības jomās, kurās tam ir attiecīgi būvspeciālisti.

(3) Būvkomersantu reģistrā iekļauj informāciju par komersantu, tā būvspeciālistiem, komersantu raksturojošus datus, ziņas par būvniecībā konstatētajiem pārkāpumiem un reģistra noteikumu pārkāpumiem.

(4) Būvkomersantu reģistrs ir publiski pieejams, izņemot datus, kuru pieejamība ir ierobežota saskaņā ar normatīvajiem aktiem par komercnoslēpumu un datu aizsardzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

23.pants. Būvkomersantu klasifikācija

(1) Lai pretendētu uz tādu būvdarbu veikšanu, kas pilnībā vai daļēji tiek finansēti no publisko tiesību juridiskās personas līdzekļiem Eiropas Savienības politiku instrumentu vai citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, ja pasūtītājs ir publisko tiesību juridiskā persona vai tās institūcija, būvkomersantam jāsaņem klasifikācijas dokuments.

(2) Būvkomersantus klasificē, izvērtējot to finansiāli ekonomiskos rādītājus (tai skaitā būvkomersantu reģistrā iekļautos komersantu raksturojošos datus), tehniskos kritērijus, kā arī profesionālo pieredzi.

(3) Būvkomersants ir tiesīgs pretendēt uz vienreizēju vai pagaidu klasifikācijas dokumentu.

(4) Informācija par būvkomersantu klasifikāciju ir iekļaujama būvniecības informācijas sistēmā un publiski pieejama.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

24.pants. Būvniecības informācijas sistēma

(1) Būvniecības informācijas sistēma ir valsts sistēma, kas ietver būvniecības procesam un tā kontrolei nepieciešamo informāciju un dokumentus un nodrošina informācijas apriti starp publiskās pārvaldes, kontroles institūcijām un būvniecības dalībniekiem, kā arī sabiedrības iesaisti būvniecības procesā. Būvniecības informācijas sistēmu izveido un uztur par būvniecības nozari atbildīgā ministrija.

(2) Būvniecības informācijas sistēma ietver:

- 1) būvniecības uzsākšanai nepieciešamo informāciju;
- 2) informāciju par paredzēto būvniecību, saistībā ar to pieņemtajiem lēmumiem un to spēkā stāšanos;
- 3) informāciju par būvatļaujas nosacījumiem un to izpildi apliecinošo dokumentu uzskaitījumu;
- 4) informāciju par būvniecības procesa uzraudzību;
- 5) būves pieņemšanai ekspluatācijā nepieciešamo informāciju;
- 6) informāciju par būvniecības dalībniekiem un to profesionālās darbības pārkāpumiem;
- 7) šajā likumā un citos likumos par būvniecību, mājokļu un ēku energoefektivitāti paredzētos reģistrus;
- 8) citu šā likuma izpildei nepieciešamo informāciju.

(3) Būvniecības informācijas sistēma ir publiski pieejama bez maksas, izņemot datus, kuru pieejamība ir ierobežota saskaņā ar normatīvajiem aktiem par komercnoslēpumu un datu aizsardzību.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Būvniecības likums (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1995, 20.nr.; 1997, 7., 22.nr.; 2002, 7.nr.; 2003, 6., 8.nr.; 2004, 9.nr.; 2005, 8.nr.; 2006, 7., 13.nr.; 2008, 3.nr.; 2009, 14.nr.; Latvijas Vēstnesis, 2010, 205.nr.; 2012, 195.nr.; 2013, 87., 124.nr.).

2. Līdz attiecīgos Ministru kabineta noteikumus aizvietojošo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2015.gada 1.jūlijam piemērojami šādi Latvijas būvnormatīvi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

- 1) LBN 002-01 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika";
- 2) LBN 003-01 "Būvklimatoloģija";

- 3) LBN 005-99 "Inženierizpētes noteikumi būvniecībā";
- 4) LBN 006-00 "Būtiskās prasības būvēm";
- 5) LBN 016-11 "Būvakustika";
- 6) LBN 201-10 "Būvju ugunsdrošība";
- 7) LBN 202-01 "Būvprojekta saturs un noformēšana";
- 8) LBN 203-97 "Betona un dzelzsbetona konstrukciju projektēšanas normas";
- 9) LBN 205-97 "Mūra un stiegrota mūra konstrukciju projektēšanas normas";
- 10) LBN 206-99 "Koka konstrukciju projektēšanas normas";
- 11) LBN 207-01 "Ģeotehnika. Būvju pamati un pamatnes";
- 12) LBN 208-08 "Publiskas ēkas un būves";
- 13) LBN 209-09 "Mazstāvu dzīvojamās mājas";
- 14) LBN 211-08 "Daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamie nami";
- 15) LBN 214-03 "Ģeotehnika. Pāļu pamati un pamatnes";
- 16) LBN 221-98 "Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija";
- 17) LBN 222-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves";
- 18) LBN 223-99 "Kanalizācijas ārējie tīkli un būves";
- 19) LBN 224-05 "Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves";
- 20) LBN 229-06 "Hidroelektrostaciju hidrotehniskās būves";
- 21) LBN 231-03 "Dzīvojamo un publisko ēku apkure un ventilācija";
- 22) LBN 241-03 "Iekšējās gāzesvadu sistēmas un gāzes iekārtas";
- 23) LBN 242-02 "Gāzes sadales un lietotāju ārējie tīkli";
- 24) LBN 261-07 "Ēku iekšējo elektroinstalāciju izbūve";
- 25) LBN 262-05 "Elektronisko sakaru tīkli";
- 26) LBN 501-06 "Būvzmaksu noteikšanas kārtība";
- 27) LBN 305-01 "Ģeodēziskie darbi būvniecībā";
- 28) LBN 310-05 "Darbu veikšanas projekts";
- 29) LBN 405-01 "Būvju tehniskā apsekošana".

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2014. un 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

3. Personas, kuras līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai ieguvušas patstāvīgās prakses tiesības būvniecības jomā būvtehniķa profesijā, bet nav ieguvušas šā likuma 13.pantā noteikto izglītību, ir tiesīgas turpināt patstāvīgu praksi inženierizpētē, projektēšanā, būvdarbu vadīšanā, būvuzraudzībā vai būvekspertīzē ne ilgāk kā līdz 2020.gada 31.decembrim. Ja šīs tiesību normas spēkā stāšanās dienā personai līdz likumā noteiktā pensijas vecuma sasniegšanai atlikuši seši gadi vai mazāk, tai atļauts turpināt patstāvīgu praksi šajā punktā minētajās jomās līdz pensijas vecuma sasniegšanai, neievērojot šā likuma 13.pantā būvspeciālistiem noteiktās izglītības prasības. Ja persona vēlas turpināt patstāvīgo praksi inženierizpētē, projektēšanā, būvdarbu vadīšanā, būvuzraudzībā vai būvekspertīzē pēc pensijas vecuma sasniegšanas, tai jāatbilst šā likuma 13.panta prasībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

4. Personas, kuras līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai ieguvušas patstāvīgās prakses tiesības būvniecības jomā būvinženiera profesijā un kurām ir pirmā līmeņa profesionālā augstākā izglītība būvinženiera studiju programmā, ir tiesīgas turpināt patstāvīgu praksi inženierizpētē, projektēšanā vai būvekspertīzē ne ilgāk kā līdz 2020.gada 31.decembrim. Ja šīs tiesību normas spēkā stāšanās dienā personai līdz likumā noteiktā pensijas vecuma sasniegšanai

atlikuši seši gadi vai mazāk, tai atļauts turpināt patstāvīgu praksi šajā punktā minētajās jomās līdz pensijas vecuma sasniegšanai, neievērojot šā likuma 13.pantā būvspeciālistiem noteiktās izglītības prasības. Ja persona vēlas turpināt patstāvīgo praksi inženierizpētē, projektēšanā vai būvekspertīzē pēc pensijas vecuma sasniegšanas, tai jāatbilst šā likuma 13.panta prasībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

4.¹ No šā likuma 18.panta pirmās daļas izrietošā prasība, ka pašvaldībā nodarbinātam būvinspektoram ir nepieciešama vismaz pirmā līmeņa augstākā izglītība, kas iegūta arhitekta vai būvinženiera studiju programmā, un prasība par būvspeciālista sertifikāta nepieciešamību neattiecas uz būvinspektoriem, kuri darba tiesiskās attiecības ar būvvaldi uzsākuši līdz 2014.gada 1.novembrim.

(03.07.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

5. Būvniecības procesi, kuri iesākti līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, pabeidzami vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā.

(03.07.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

6. *(Izslēgts ar 24.04.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2014.)*

7. Līdz grozījumu izdarīšanai normatīvajos aktos šajā likumā lietotie jēdzieni "pārbūve" un "lietošanas veida maiņa" atbilst jēdzienam "rekonstrukcija", bet jēdziens "atjaunošana" — jēdzienam "renovācija".

8. Šā likuma 5.panta pirmās daļas 12.punkts un 23.pants stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī. Šā likuma 23.panta pirmajā daļā ietvertais priekšnoteikums pretendēšanai uz būvdarbu veikšanu piemērojams ar dienu, kad stājas spēkā attiecīgi grozījumi Publisko iepirkumu likumā un Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likumā, bet ne agrāk par 2016.gada 1.janvārī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.07.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

9. Būvspeciālisti, kas saņēmuši arhitekta prakses vai būvprakses sertifikātu līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, ir tiesīgi turpināt patstāvīgu praksi pēc sertifikātā norādītā derīguma termiņa beigām, ja tie atbilst šā likuma prasībām un sniedz būvspeciālistu reģistrā iekļaujamās ziņas Ministru kabineta noteiktajā apjomā, termiņā un kārtībā.

10. Šā likuma 6.¹ panta pirmās daļas 2.punkts stājas spēkā 2015.gada 1.janvārī, 1.punkts — 2015.gada 1.jūlijā, bet 6.¹ panta ceturtā daļa — 2016.gada 1.janvārī.

(03.07.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

11. Līdz 2016.gada 1.janvārim ekspertīzes veikšanas tiesības ir fiziskajām personām, ja tās saņēmušas sertifikātu attiecīgajiem projektēšanas vai būvdarbu veidiem, kā arī būvniecību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrētām juridiskajām personām, kuras nodarbina sertificētu speciālistu attiecīgajā jomā.

(03.07.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

12. Šā likuma 14.panta 6.¹ daļa piemērojama ar dienu, kad būvniecības informācijas sistēma nodrošina būvniecības dokumentu elektronisku apriti, bet ne agrāk kā 2015.gada 1.oktobrī.

(03.07.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.10.2014.)

Likums stājas spēkā 2014.gada 1.oktobrī.

(24.04.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2014.)

Likums Saeimā pieņemts 2013.gada 9.jūlijā.

Valsts prezidents A.Bērziņš

Rīgā 2013.gada 30.jūlijā